

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Młodzież w sytuacjach kryzysowych Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika Specjalność Poradnictwo i pomoc psychopedagogiczna Jednostka organizacyjna Wydział Studiów Edukacyjnych Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2026/27 Kod zajęć 11PEDPPPS.22.10906.26 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Agnieszka Skowrońska-Pućka, Żaneta Garbacik	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Skowrońska-Pućka, Żaneta Garbacik	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 10, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest poszerzenie wiedzy i umiejętności na temat: psychopedagogicznych aspektów funkcjonowania młodzieży w sytuacji kryzysu (sytuacyjnego, rozwojowego, egzystencjalnego, środowiskowego);
C2	Celem zajęć jest kształtowanie i poszerzenie kompetencji oraz umiejętności dotyczących zasad wczesnej interwencji psychopedagogicznej w przypadku adolescentów jako ofiar kryzysów; doskonalenie mechanizmów i strategii interwencji kryzysowej.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności z zakresu pedagogiki ogólnej, pedagogiki resocjalizacyjnej, pedagogiki społecznej, psychologii ogólnej, psychologii rozwoju człowieka, realizowanych w ramach zajęć w poprzednich latach studiów.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada wiedzę z zakresu podstawowych teorii kryzysu oraz interwencji kryzysowej.	PED_K2_W01	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada wiedzę na temat rodzajów sytuacji kryzysowych i sposobów radzenia sobie z kryzysem w świetle różnych koncepcji i wyników badań. Konfrontuje teorię z praktyką	PED_K2_U02	Kolokwium pisemne
U2	rozdziela pomoc o charakterze interwencyjnym od innych form pomocy. Ma pogłębione umiejętności obserwowania i diagnozowania sytuacji kryzysowych.	PED_K2_U07	Kolokwium pisemne
U3	zna fazy reakcji na wydarzenie krytyczne. Potrafi dostosować pomoc do fazy zmagania się z kryzysem. Na przykładzie odseparowania od rodziny i umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej.	PED_K2_U02, PED_K2_U07, PED_K2_U10	Kolokwium pisemne
U4	posiada wiedzę na temat nienormatywnych wydarzeń kryzysowych jakim jest np. ciąża w wieku nastoletnim. Wie jak dostosować pomoc do faz zmagania się z kryzysem.	PED_K2_U02, PED_K2_U07, PED_K2_U10	Kolokwium pisemne
U5	zna i potrafi wykorzystać zasady, formy, metody oraz środki służące stymulacji własnego rozwoju zawodowego oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu	PED_K2_U01, PED_K2_U11	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kryzys w ujęciu psychologicznym.	W1, U1, U3	Konwersatorium
2.	Sposoby radzenia sobie z kryzysem w świetle różnych koncepcji (Erikson, Janis i Mann, Lazarus, Caplan) i wyników badań.	W1, U1, U3	Konwersatorium
3.	Cele i cechy charakterystyczne interwencji kryzysowej.	W1, U1, U2, U3	Konwersatorium
4.	Formy i metody pomocy interwencyjnej a fazy zmagania się z kryzysem. Na przykładzie umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej jako sytuacyjne, nienormatywne wydarzenie krytyczne.	W1, U1, U3, U4	Konwersatorium
5.	Interwencja kryzysowa i inne formy pomocy a wypalenie zawodowe.	W1, U5	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - technika analizy SWOT, Metoda aktywizująca - technika drzewka decyzyjnego, Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Obecność Pozytywna ocena z kolokwium wg skali stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): dobry plus (+db; 4,5): dobry (db; 4,0): dostateczny plus (+dst; 3,5): dostateczny (dst; 3,0): niedostateczny (ndst; 2,0):

Literatura

Obowiązkowa

1. BADURA-MADEJ Wanda. (red). Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej. Poradnik dla pracowników socjalnych, Katowice Biblioteka Pracownika Socjalnego, 1999 (wybrane fragmenty).
2. GREENSTONE James L., LEVITON Sharon C. Interwencja kryzysowa / przekł. Monika Gajdzińska. Gdańsk : GWP, 2004 (wybrane fragmenty).
3. JAMES Richard K., GILLIAND Burl E : Strategie interwencji kryzysowej. Pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię. - Warszawa : PARPA, 2006 (wybrane fragmenty).
4. JUSZCZAK Barbara : Ośrodek interwencji kryzysowej // W: Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej / pod red. Józefy Brągiel i Sylwii Badory. - Opole : Wydaw. UO, 2005.
5. Skowrońska-Pućka A, „(Przed)wczesne macierzyństwo – perspektywa biograficzna. Diagnoza, pomoc i wsparcie. Poznań 2016 (wybrane fragmenty).

Dodatkowa

1. Ambroziak K, „Interwencja kryzysowa w Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111” Łuczyńska M, Wołoszyn B, Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej, [w:] Praca socjalno-wychowawcza z rodziną w ujęciu wybranych koncepcji. Analiza metodycznego działania z osobami potrzebującymi pomocy (red.) I. Krasiejko, M. Ciczkowskiej-Giedziun

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	10
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	10

Przygotowanie pracy pisemnej	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PED_K2_U01	Absolwent/ka potrafi w sposób pogłębiony obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je w perspektywie problemów edukacyjnych, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PED_K2_U02	Absolwent/ka potrafi w sposób zawansowany wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych
PED_K2_U07	Absolwent/ka potrafi w pogłębiony sposób obserwować, diagnozować, racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne oraz analizowaniać motywy i wzory ludzkich zachowań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PED_K2_U10	Absolwent/ka potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania; dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PED_K2_U11	Absolwent/ka potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie
PED_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowania w dyscyplinach pokrewnych na poziomie pogłębionym i rozszerzonym, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego